

úřadové kr. rodu nacházeli, tak též zachowaly, a aby se neypřisněgi bdělo nad zachowáním královského tohoto rozkazu, kterýž zároveň státnímu ministerium král. domu a zewnitřnjch záležitostj k náležitému oznámenj *wšem diplomatickým osobám*, gakož i wogenskému ministerium k ohlášenj weškerému wogsku sdjlen byl. W Mnichowě dne 21. Dubna 1837.

O Rorate; zvláště Králohrudeckém.

Od

Wáclawa Pešiny,

kanownjka, redaktora tohoto časopisu.

Předmluwa k Rorate.

Nábožné zpěwy přináležely od počátku k službám Božjm. — Žádal-li člowěk w potřebách swých Boha o něgakau milost, wzywál geg úpěnlivým hlasem na modlitbách; chtěl-li ale geg welebíti, ze swrchowanosti a dobrotiwosti geho radost gewiti, anebo gemu za přigatá dobrodinj děkowati: tu otewřel ústa swá w nábožných zpěwjch a dobrořečil w pjsnjch gměnu geho swatému. — Taktě prozpěwowal Hospodinu Mojžjš po přegitj přes rudé moře; taktě prozpěwowala Maria, sestra geho při hudbě s ženami, djky wzdáwagjc Hospodinu; Anna, matka Samuelowa, nábožný Tobjáš, tři mládenci w peci ohniwé; a srdnatá Judyt, poraziwši ukrutného Holoferna a wyswobodiwši od nátiskůw geho město Bethulii prozpěwowala roznjceným srdcem Hospodinu. Swatý Dawid, tento Duchem Božjm nadšený zpěwec sestawil 150 zalmůw, a zpjwal ge nábožný tento král při swé haršě; zpjwal ge u prostřed Israele s 4000 lewitů, a se wšjm národem swým při weškerých hudebnjch nástrojch; a držána byla tato slawnost w každém čase, zachowáwana a rozmnožena i králem Šalomaunem a i swatými proroky, až do wywráčenj chrámu Jerusalemského.

W zákoně nowém otwjrá zpěwem neyroznjceněgěj ústa swá blaboslawená Rodička Božj, Maria Panna, welebje zpěwem *Magnificat*, gak geg cjrkew sw. gmenuge, Hospodina, že weliké wěci gj učinil, pohledna na pokoru djwky swé; prozpěwowaltě i nábožný Zachariáš radostným srdcem Pánu, zpěwem *Benedictus*, „Požehnaný Pán Bůh Israelský,“ když se mu angelem z wěstowaný syn, Jan, narodil. Sám Syn Božj, Kristus Ježjś, Pán náš zpjwal po poslednj wečeri žalny s uředlnjky swýni prwé než se odebjral do zahrady Getsemanské. Swatý Jakub uěj nás, „truchljme-li, abychom se modlili, a radugeme-li se pak, bychom zpjwali.“ Swatý Pawel také nás napomjná u mnohých přjležitostech, bychom naplněni Duchem Swatým mluwili sami sobě w žalnjch, w chwalách a w pjsničkách duchownjch, zpjwagjce w srdcech swých Pánu, djky činjce za wšecky wěci. Swatá cjrkew následugje dotčených přjkladůw, a poslauchagje rady apoštolské, zawedla zpěw při weřegných službách Božjch, který swatj Otcowé: Jaroljm, Řehoř W., sw. Ambrož a Augustin rozšjřiti hleděli. Slyšme slowa tohoto Swatého Otce w knize Wyznánj, w kap. 8: „Ó, gak gsem pohnut byl, gak hogný praud slzj z oěj mých kanul, když gsem chwalozpěwy a pjsně ke cti a chwále twé, Bože, prozpěwowati slyšel. Když ten přjgemný a libozwučný hlas w usjch mých zawzuěl, tuť prawda twá w srdci mém mocně se rozléhala. Zpěw ten wzbudil we mně obzwláštňj nábožná pohnutj a wylandil hogné slzy z twrdého tenkrátě srdce mého; w kterých gsem tehďáž mé neymilegěj utěšenj a gediné uspokogenj nacházal.“ —

Když se zakotwilo swaté náboženstwj w našj milé vlasti české, zpjwal giž sw. Wogtěch: *Hospodine, pomiluj ny!* a Arnošt, prwnj arcibiskup pražský, onu we wšech chrámjch obljbenau pjsěň: *Swatý Wáclawe, patrono české země.* — Od těchto prwnjch časůw rozmohl se nábožný zpěw mezi Čechy tak, že práwem twrditi můžeme, že shjrkly národůw giných množstwjm, gadrnostj a wýbornostj zpěwům našim se newyrownagj.

O zdokonalenj zpěwu nábožného má zagisté zásluhu neywětšj slawné paměti cjsař a král Český, Karel IV., kterýž k službám Božjm w hlawnjm chrámu Páně u sw. Wjta na hradě Pražském ty neywelebněgěj zpěwy uwedl, a na 380 kněžj k tomu ustanowil, aby řádně wše bylo konáno. Nepochybne i on gest půwodcem přjtom-

ných, sebraných zpěwů *Rorate* nazwaných, kteréz w Čechách rjkagje k zapomenutj přišly, a mimo Hradec Králowé i okolj geho, kde půwodnj a gako pramenem ostatnjm byly, pak mimo Kutnau Horu, Prachatice, málo kde se udržely. — *Bohu žel!* že w koruně vlasti, w slawné nábožné Praze docela zašly. — Slawj se sice *Rorate* času adwentnjho w celých Čechách, berauc swé gméno od začátečnjch slow mše Mariánské: „*Rorate coeli de super*“ t. g. Rosu deyte nebesa s hůry; wšak lid přestává toliko na obecných adwentnjch pjsnjch; o kterýchž rjci můžeme, byt by sebe ljp woleny byly, že gsau toliko stjn *Rorate* Králowéhradeckého; neboť nejslawněgšj hudebnj mistři wěku našeho užasli nad welbnostj těchto zpěwů, a s welikau pochwalau mlawj o nich. Chowagj se w Hradci Králowé, na literatském kůru w biskupském kostele swatého Ducha w gedné knize welikánské, na pergameně psané. Každý list gest z gedné teletiny, w čistý pergamen wypracowané. Začátek zpěwu každého dne, překrásnau malbau starých wěků gest přiozdoben, a prwnj strana welkau gotickau literau, ryzjm zlatem psána, i ostatnj stránky magj čistě malowaný okolek, a začátečnj litery rozličnými barwami přiozdobené. — Wzácněgšjho a stkwostněgšjho rukopisu nenj ani w ejs. král. knihowně.

Obsahujeť pak prwnj kniha tuto pobožnost adwentnj „*Rorate*“, a sice na každý den celého téhodne, s antifonau, 40 a wjee, kratšjch a délsjch zpěwů. Štědrý den má ale swé zvláštj *Rorate*.

Pocházegj zpěwy tyto z wěku dáwno před Karlem IV., a gistě po celé vlasti zpjwány byly. Balbin w knize swé: *Vita Venerabilis Arnesti, primi Archiepiscopi Pragensis 1664*, na str. 369. nám doswědčuje, že tento od Karla IV. zwolený arcibiskup „*Rorate*“ w Praze a po Čechách zawedl. — On pjšew tato slowa: „*Sed duo praecipue Arnesti in Dei Matris honorem inventa laudantur, quae Bohemia probavit, hodieque usurpat, (utinam dum Nova, nescio cujus gloriae cupiditate, consecramur, vetusta, tot saeculorum usu probata, manifesta in vulgus utilitate commendata, non negligeremus!), duo inquam, hodie ab Arnesto usque retinentur: Rorate et Salve. Rorate peragi solet frequentissimo populo ante lucem ad Ecclesias afflente, et de B. Maria audiente, et sub eo appositas veteresque Cantiones modulante. Id sacrum invenit, et in patriam induxit Arnestus.*“ Půwoduj snad w husit-

ských válkách zašly; tyto za času cjsaře a krále Rudolfa II. w roce 1585 nákladem rozličných královéhradeckých měšťanů sepsány byly.*)

*) Pro jasnější toho poznání uředeme zde, co nám o tomto Roráte horlivý spisowatel, welebný exjesuita František Šwenda, w II. Železném Obraze města Králové Hradce, pod rokem 1585 na str. 119 zaznamenal.

„Ti muži slawný, píše on, vlasti horlitélowé, jak k podnětj náho ženstwj, tak k paměti potomkům zase roku tohoto s mnohým nákladem zpěwy adventnj, Roráte řečené, gichžby na uswjtě, při mši o Panně Marii prozpěwowali, welmi wtipně sebrati a složití, a výborně sepsati dali. Dwě zvláště znamenité knihy těch zpěwů podnes na kuru řečeném literatském kostela sw. Duchu pozůstáwagi. Jedna na welikém regálu, welikau starau literau sepsána, která na stolici, řečené radenská stolice, wyložena býwala, z nžto s otcem ným od dětinstwj, dle těch časů způsobu wyučowánj djtek swjch, zpjwati času adventnjho gsem se učil; w které w prwnjm listu na obogj straně dwa wážnj obšárnj muži, w oděnj dle toho času w plášti radenském wypodobněni se spatřujj. Prwnj s erbem rytjřskjm u noh po prawici, genž ozdoby má polowice čerwenau a žlutau, kde u prostřed půl orlice černé; druhau polowici čerwau a bjlaw, kde u prostřed bjlym pasem přetržen, nahoře, nad lebkau rytjřskau u králowskau korunau dwa rohy, w prostřed pak čerwené a bjlé křjdlu orličj. Gméno toho muže gen literau wykázal G. B. Z. W., což patrně wygwuge Giřjho Ballina z Worličné, těch časů cjs. rychtáře.

Na proti tomu na druhém listu podobný muž w podobném oděwu, podlé noh též erb rytjřskj ozdoby čerwené a bjlé, w prostřed rovneno železné oděné, střelau prohnané, w ruce kladiwo držjci, nad helmem lebka bez koruny, na nj křjdlu weliká, a mezi nimi podobné rameno s střelau a kladiwem, litery tu znamenáné M. C. Z. P., Pana Martina Ceypa z Peclinowce, zaslaužilého těch časů primasa wygwugj. Podlé těch mužů na oněch obrazech léta těmito cyframi 1585 práci w těch letech sepsánjch zpěwů nákladem a snažnostj těch mužů wygwugj. Na obráceném listu neb na zad obrazu primasa, podobnj wážnj muž wyobrazen s erbem Ceypowskému tuze nápodobnjm, gen že rameno, ač též s kladiwem, bez šipky; a na hoře nad lebkau čerwená, žlutá a modrá péra neb křjdlu bez ramena se nalezajj. — Rok také přjtomnj 1585 přiložen s literami L. W. Z. P., což, nepochybugi, pana Lukáše Wylimowského z Petrowic oznamowali, leč bych erb tento Litickému z Peclinowce, také stegného s Ceypami titulu užjwagjcmu připsati chtěl. Však pan Simeon Litický, býwalý cjsarskij rychtář, giž roku 1579 ze swěta odešel, a na přjtomnj rok žádného wjce w Hradci Litického nenalezám.

Na to w té knize před počátkem zpěwů wyobrazen gest pan Jan Kantor Wodíčanský, gehož celé gméno wypsal s přidánym rokem 1585, muž w plášti černém líškami posítém, a kterém muži wjce připomenu. Oné rorátj knihy mnohých

Wzácne to zagisté dědictw, w němžto widěti negenom, gakým způsobem naši předkowé Boha chválili, ale

těch mužů sličné a wážné obrazy paměti nám pozůstawuj, které dále wygwjnj.

Roku 1586.

Na stránce 123 pokračuje takto: Dne 11ho Dubna pánům staršjm bratrstwa konwentu literatského k tomu, aby tu lauku w Prawčic ležcej, poněwadž se nám znamenitá škoda děje, prodali, a ginau od p. Jana Kantora blíž města pro zlepšenj tomu důchodu bratrskému koupili, powoleno. Nalezú se i smlauwa prodage té lauky panu Janu Albusowi Chlatskému.

Z čehož se seznáwá, že shromážděnj ono literatúw w chrámu Páně sw. Duchu w Králowé Hradci, tehduž ne giž společnost bratrskau, ale i grunty k té společnosti patřcej, drželi, a proto i zpěwy sepsati a tudy chwálu Božj a sláwu města swého zwelebiti pečowali. Neb i zpěwy adwentnj w té knize, o nichž roku předešlého řečeno, radenské stolice, přítomnj rok dále psanj se znamenajj. Kdež před zpěwy dne pondělnjho gest postawen pan Ondřej Nožjř, toho času staršj obecnj w oděwu počerwenalém, w plášti černém liškau podšitém, mape w štjtu modrém korunu králowskau, w nj tři kordy zapjchnuté, a podlé gest rok 1586 doložen.

Při zpěwch čtwerčejch spatřuje se obraz pana Wáclawu Ihotského, konšela toho roku, w černém oděwu, plášt však bjle wyloženj a podšitj, magjcjho na hlavě vysokau kulatau čepici, kdež též rok 1586 se nacházj.

Při zpěwu pátečnjm wyobrazen gest Jan Mattauš Městeckj, staršj obecnj, w černém oděwu, plášti liščjho wyloženj, čepici a knihu w ruce držj, též tu rok 1586.

Ku konci té knihy wyobrazen gest pan Gířj Pacha z Dřewice, též rok 1586, w oděwu černém, w gedné ruce bjly šátek, w druhé s prsteny okrášlenj klobauk držj, w plášti černém liščjho podšitj; w noh černj a žlutj erb, w kterém přes sebe na křjž položené pracky nedwědj se spatřujj, a takowé pracky zase nad lebkou mezi žlutjím pěřjm wystáwajj.

Ani tjm nákladem unawili se, nobř mnohem stkwostněgšj dwě knihy zpěwů, gedna ty sumé adwentnj, skrze celý týden, též i na den štědrého wečera, druhá kniha zpěwy na swátky celého roku obsahuje, z samého welikého pargamentu složené, w pewnjch deskách, bjlaw swinskau kůžj potaženjch a silně wšude mosazem obitých wzdělati dali. W kterjch negenoni zpěwy wyboruau welikau pjsmenau, ano i mnohjm tlustě kladenjm dobrjm zlatem sepsané; též mnozj kunstownj a podiwného malowánj obrazowé se nalezajj, s promjženjm mnohjm bohatě zlatem, barwami w nynygšjch malowánjch newjdanjmi, posawúde swětlost a sljčnost zachowáwajcjmi překrásně wyljčené, kde i mnozj obrazowé těch mužůw, genž nákladem swjm napomocni byli, se spatřujj, twářnostj gako z wosku wyljčenjch. Prwnj, gako základoj obraz w knize rotánj wywodobňuje muže wážného, sljčené

i gakan wjrau rozujceni byli; gelikož tyto pjsně práwě neyhlobšj tagemstwj za předmět magj a ge wyswětluğj, a zpjwagjeçho nowě k chwále Božj, k djků činěnj, k ljto- sti a ctnosti powzbuzugj, tak že se lze nadjti, že se rozum i srdce prozpěwugjeçho, gimi wjře snadno otewře, a lásкау k ctnosti rozhořj.

W roce 1786. 6tého Srpna hrozila této wzúcné a spasitelné pobožnosti náramná pohroma, když nařjzenj při- šlo, a přewzácné knihy tyto u weřegné licitarj prodány a stržené penjeze ke školnjmu skladu odwedeny býti mely.*)

osoby, sedjeçho w způsobu púl kola w stolici, a tu sumu knihy rorátnj (nebo na knize geho těch zpěwů počátek we- psán gest) pjšjeçho: na té geho polaukolné stolici napsáno zlatem: „Aetatis suae LII., gména wšak nedoložil. Nicméně ku konci wěku toho geg gménem Matěge Litoměřického wy- káži. Před pjsařem tjmto za slaupem dwa mužj k němu prohledagjeç se spatřugj, jeden barwy maljrské, a druhý papjr w ruce držjeç; kdež na tom slaupy napsáno: Math. Radouss. Boh. Pictor; Georgius Richnovius compositor. Ostatnj, kteřj w těch knihách dobrodinci toho nákladu gsau, swým časem připomenu; neb ty knihy pozděgi, a též ne w jednom roce wyhotowené se znamenagj.“

Při roku 1587 stogj:

Ten starobylj způsob skrze čas sw. Adwentu u weđer před 7 hodinau celau čtwt hodiny zwoncem na rathauze zwoniti, což na pokog zwoněnj nazýwali, by měštanstwo časně utichnuce k rannj pobožnosti tjm schopněgšj a ochotněgšj bylo; když též celau čtwt hodiny po wyzwánně w 5 hodin ráno ony rorátnj zpěwy z předředenjch kněh w hogném počtu od literatúw se každodenně prozpěwowały. Gak až do časů nešich w tom městě zachowáwáno bylo.

Na rok 1592 stogj:

Dne 26 Múge pan Pawel Kawinský z Stránowa odwedl kwitancj pánním bratřjm staršjm literatúm na 60 kop. miš. od pana Antonjna Spora, měštana města Wratislawi, na kaupenj par- gamentu konventu literatského, na kterauž summu gednau 50, a podruhě 20 kúžj odeslal. Toho tedy času na onen pargament ty znamenité knihy spisowané byly, w kterých fito mužj, gak wykáži, k podnes trwagjeçj paměti, wjborně wyo- brazení se nalezugj.

(Až potud Pater Šwenda).

*) Kládeme za slušné a prawé gména těch šlechtných měšťanú tuto wděné památce odewzdati.

Ti byli, páni:

František Šneider)

Jan Nep. Portenšteyn) radnj.

Jan Šimák)

Martin Úhljř, a (representanti.

Wáclaw Štolowský)

Ale nábožná šlechtnost hradeckého měšťanstva tu nenahraditelnou ztrátu a zrušenj té přewracenj pobožnosti, odkaupenjm těch knih nevyšším w licitacj podánjm, odvrátila, a tak městu i celé vlasti klenot, nábožnému křesťanstwu ale pobožnost tak zagjmawou zachowala, že kde zavedena pozůstává, tu lid na ni po celý rok se těšj, pak ale w adventě gi konage, chrámy Páně přeplňuge. Přentěšené gost to pohljdnutj, když we tři čtwti na šestau zvláštnjm zvonem na Rorate znamenj se dáwá, a tu řjkage ze všech domů nábožný lid s lucernami w ruce a roratujmi knihami w opisech, k chrámu Páně se walj, a pak vše gednohlaholně těmi ljebnými zpěwy Pána Boha chwálj, a Rodičku Božj welebuj.

Aby se však nábožná horliwost měšťanůw Králowé-hradeckých usuadnila, (nehoť trwalo opisowánj gedné knihy pět a wjce roků,) a dobrá wěc aby se po celých Čechách a w giných slowanských vlastech rozšjřila, odwážil se *Jan Hostivojt Pospjšil*, Králohradecký a nynj spolu pražský knihladiatel, gedem z neyprwnějšjch a neyaněinliwěgšjch horlitelůw o zwelebenj nowé vlastenské literatury, — odwážil se, prawjm, roku 1823 k wydánj

<i>Jos. Griesbach,</i>	<i>Jos. Haupt,</i>	<i>Jan Kemlink,</i>	} wolenci.
<i>Dom. Nachtigal,</i>	<i>Jos. Neidhart,</i>	<i>Wácl. Nabel.</i>	
<i>Jan Dunda,</i>	<i>Jan Šafránek,</i>	<i>Frant. Marwan,</i>	
<i>Wácl. Marwan,</i>	<i>Matěg Šafránek,</i>	<i>Frant. Goll,</i>	
<i>Ferd. Uhljř,</i>	<i>Frant. Moraty,</i>		

Dále píni měšťané :

<i>Anton Kormer.</i>	<i>Wáclaw Šjř.</i>	<i>Jan Schubert.</i>
<i>Jan Figer.</i>	<i>Wáclaw Pacelt.</i>	<i>Martin Košťál.</i>
<i>Ignác Štrahl.</i>	<i>Anton Kratochwjle.</i>	<i>Karel Kratochwjle.</i>
<i>Michael Fabian.</i>	<i>Jan Ruda.</i>	<i>Kašpar Peskr.</i>
<i>František Holzbach.</i>	<i>Jan Čech.</i>	<i>Anton Hawele.</i>
<i>Jan Strnad.</i>	<i>Frant. Rautenkranz.</i>	<i>Wáclaw Kubík.</i>
<i>Jan Schneider.</i>	<i>Jan Hágek.</i>	<i>Wáclaw Gičinskj.</i>
<i>Jan Mokowec.</i>	<i>Jan Geljnek,</i>	<i>Jan Kubjk.</i>
<i>Tomáš Kaiser.</i>	<i>Frant. Kulhánek:</i>	<i>Matěg Kolert.</i>
<i>Frant. Samohel.</i>	<i>Frant. Černj.</i>	<i>Frant. Walenta.</i>
<i>Jos. Kubjk.</i>	<i>Jos. Kratina.</i>	<i>Jos. Kačjra.</i>
<i>Wáclaw Šeps.</i>	<i>Jan Bureš.</i>	<i>Jos. Laučekj.</i>

Týhodnj zpěwáci :

<i>Wogt. Škrabka.</i>	<i>Stanislaw Nowák.</i>	<i>Matěg Čermák.</i>
-----------------------	-------------------------	----------------------

Pomocnjci zpěwu :

<i>Wáclaw Štrahl.</i>	<i>Jan Fabian.</i>	<i>Jos. Bader.</i>
-----------------------	--------------------	--------------------

téhož Roráte s vlastním nebezpečenstvím; neboť mu zkáza předpovídaná byla, proto že vydánj velmi stkwostné náramných výloh potřebovalo, cena pak velmi lewná byla, a zápisek předplatitelůw nieméně předce velmi málo bylo. Bůh ale požehnal této práci, a nezahyul šlechtný podnikatel gegj. Byloŕby však k přánj, aby takto usnadněná výborná pobožnost tato, kteráž z nábožného wěku praotecůw našich pocházj a welebnostj swau giné adventnj pobožnosti daleko přewyšge, *po celé vlasti České a Morawské* obnowena a zavedena byla. Wysoce slawné zemské řjzenj powděčno bude, když se takowá stoletá, prawá wraucj pobožnost udržj a rozšřj, která cit člověka mocně rozwlažge; a wysoce důstognj *Ordinariati* a biskupské konsistoře gisté gi schwalowali budau, uznáwagje a se přeswědčugje, negenom že se nj žádná nowá pobožnost newádj, a předepsaným denním pobožnostem uigak w cestě nestogj, ale že gest to pobožnost biblická, cirkewnj, mysl a srdce člověka wzdeláwagjej, wo wjře a w katolickém citu utwřugjej.

Každé Roráte každého přes celý týden dne předcházj Antifona, pak dwa versikule a dvě responsoria. Počjná pak vlastně se zpěwem wznešeným, *Introit* nazwaným. Na to se stjřdagj pjsně s *Chorálem* až do tak nazwaného *Graduale*, neb stupnj pjsně, který as w prostředku každého Roráte se nacházj; načež zpěw *Alleluja* následge. — Pak se stjřdagj zase pjsně s chorálem až do *Patrem*, čili *Wěřjm Pána Boha*, které každý den giné, každé zwláštním nápěwem, se přednášj; načež skoněge se každé Roráte s radostným zpěwem:

Zdráwas buď, Panno Maria, ó Králowno!

W Králowé Hradci — kde gsem sám gako studugjej při té pobožnosti posluhowáwal — nynj ale Pospjšilowým wydánjm, mimo biskupský kostel *swatého Duchu* i w býwalém jesuitském kostele *Matky Božj* se držj, počjná se Roráte toto po zwoněnj we tři čtwti na šestau, a při čtené gedné tiché mši sw. od šesté hodiny až do sedmé trwá; načež (w neděli pak od gednoho z w. důstog. panů kanowjkůw) zpjwaná mše sw. následge. W poslednj neděli ohlásj se, a pak gednoho wšednjho dne držj se mše swatá za wšecy, kterýž tuto rorátnj pobožnost nawštěwowali.

Chci zde uvéstí, jakým způsobem jsem (roku 1823,) vydánuj Pospjšilowým poulehčeno mage, w Blučinském mém farním chrámu Páně,*) toto welebné *Roráte* zawáděl. Zásobil jsem se dewjti wýtisky, umluwil jsem se se swým učitelem a několika zpěwáky, a giž w přjštjm adwentě gsme se pokusili, zawedenjm této překrásné, neywýš pohnutliwé pobožnosti Rodičku Božj welebiti. Co horliwost prawá podnikla, tomu nebeský Pán požehnal; a giž druhého roku, w přepluěném kostele, zpjwali we zvláštnjch oddělenjch farát, auřednjci, a sausedstwo na dwau mjstech, mládenci, deerky, a na kúru na dwau mjstech při warhanách literáci, tyto rozkošné pjsně; kdež při *Zdráwas buď Panno Maria, ó Králowno*, hlas na sta nábožných osob po chrámu Páně welebně se roznášel, a tak se rozljhal, že po městečku daleko slyšán byl a okolo gdaucjch radostj a wraucnostj naplňowal.

Uznáwage ale, kdyžby se *Roráte* tak drželo, jak w Králowé Hradei se držj, žeby buď přes hodinu trwalo, anebo spěšněgi odhýwáno býti muselo, uspořádal jsem ge w následugjějm způsobu.

Zwonilo se každodenne we tři čtvrti na šestau prostředujm zwonem klekánj, nač se shromážděný lid s literáky na hlas „Anděl Páně“ modlil. Udeřenjm čté hodiny počalo se při warhanách *Antifona, versikule, Introit, a ostatnj zpěwy až do Gradualu*; — tu se přeskočilo, — a wzato bylo hned *Patrem* a záwěrečnj pjsně, *Zdráwas buď Panno Maria, ó Králowno*. Což wše o třech čtvrtjch na sedmou se skončilo. Jak zwonek u zakristie kněze k oběti tiché mše swaté wycházegjebjo oznamowal, počal weškeren lid při warhanách česky *Ecce Dominus* zpjwati; což do epištoly docházjwalo. Pak si zpjwal lid při warhanách po celau mši swatau giné adwentnj pjsně dle ljbsti.

Drahý týden počalo se, po wyzpjwané Antifoně, wersikuljch a Introitu, *od Graduale až ke konci, s Patrem a Zdráwas*. — A tak se stalo, že Rorátuj zpěwy w celém Adwentě dwakráte zcela wyzpjwány byly. S modlitbau adwentnj a s požehnáujm tato dogemná rozkošná dennj pobožnost se končila.

*) Na Morawě, bljže Brna.

Wěřiz mi každý duchownj správce, že není potřebj lid farnj k této pobožnosti nutiti; gak gi pozná, rozpálj se tak, že se mu po skončeném Adwentě, po Roráte stýskati bude; a, gak můg farnj nástupnj, w. p. Jos. Kropil, mně psal, duchownj i lid, *by Roráte celý rok trwalo*, sobě přáti bude. Lid pobožnost miluge, obzvláště k zpěwům cjrkewnjm má srdce otowřené, a rád se laskawému srdečnému pozwánj swého duchownjho pastýře, o kterém wj, že gen duchownjho potěšenj farnjků swých hledá, ochotně propůgčj. To gsau geho hody. Kde se zpěwu milowný, horliwý duchownj správce, a w hudbě zběhlý řjditel hudebnjho kůru nacházj, (— a to se nynj skoro o wšech našich školnjch učiteljch řjci může,) — a kde gest lid k chrámu Božjmu dobročinně nakloněný: tu neuznávám nigakých obtížnostj, tu gistjm, že cjrkewnj služby Božj tjm gen geště wjce wnady nabýwagj, pobožnost w srdcech lidských se rozmnožuge, přítomnj duchownjm potěšenjm se naplnj, a katolická wraucnost se utwrzuge. — Přigď a slyš, a wyznáš, že co do zpěwu, *nic nud rorátnj pobožnost není*.

Abych, gak dalece na mně gest, tuto pobožnost usnadnil, dožádal gsem wydawatele p. Jana H. Pospjšila, by cenu knihy té snížil. Gest we folio 164 stran silná, na silném papjře, weskrz s nápěwy, ku kterým mi slowůtný skladatel pan Tomášek generálnj bas pjše.

I propůgčil se lidomilý a zbožný nakladatel k tomu neywýš ochotně, a cenu sprostjšch se 3zl. 12kr. na 2zl., a anprawněgšjch se 4zl. na 2zl. 24kr. na stř. zmjrnil, tjm *Dedictwj Swatojanskému* oběť přinesti sljbil. — Gá na to, w prospěch téhož samého *Swato-Nepomucenského Dedictwj*, obstaral gsem wydánj těch samých rorátnjch zpěwů, w formátu obyčegných modlicjch knjžek, 174 stran silné, bez nápěwu, pro weškeren lid; by wšickni farnjci gednohlasně spolu s kůrem těch wznešených zpěwů prospěwowati mohli. — Gešto se nadji lze, že weliký náklad na knjžku toto zase hogným odbytem se wynahradj, a druhého wydánj brzo bude potřebj: tedy cena gegj ze 20kr. na 15kr. na stř. se snižuge, a tak přístupno se činj, by i ten neysprostjšj a chudý gj se zaopatřiti mohl.

Přebude-li pak co z wyprodánj přes auťraty učiněného wydánj, wložj se to a přidá k *Dedictwj Swatojanskému*, kterýmž, gak wůhec giž wědomo, w českém

gazyku wzdeławagcuj katolické knihy w neylaciněgáj ce-
ně na swětlo wycházegj.

Zehney tedy Hospodin sám témuž podniknutj, aby
z něho pocházela „*Sláva na wysostech Bohu, a na
zemi pokog lidem dobré wíle!*“ *)

P o w ý š e n j.

Dno 9tého Srpna b. r. po slawném wzywánj Ducha
swatého, wywolen gest wysoce důstogný pan *Wáclaw
Wiljm Wáclawjček*, doktor bohoslowj, kanownjk u sw.
Wjta, cjs. králow. skutečný ěubernialnj radda, wolený rektor
magnifikus vysokých škol Pražských pro rok 1838. etc.
etc. za *Děkana weleslawné a wždy wěrné kapitoly
swatého Wjta na hradě Pražském.*

Předkem byl sice wywolen wysoce důstogný a wy-
soce toho zaslaužilý pan Wáclaw Neumann, kanownjk
a prelát - arcijáhen, knjžecj arcibiskupský konsistoruj
radda etc. — Wywolen gsa powstal ale z mjsta swé-
ho, a upřjmnau srdčenostj díky wzdáwal weleslawné
kapitole za důwěrnost, kterauž w něho skládala, a za
čest, kterauž geg powýšila a oslawila. Napotom ale se
wygádril před weleslawnau kapitolau, gakož i před w.
d. p. Josefem Köhlerem, Generál. welkomistrem rytjrského
řádu křižownjků, a w. d. p. Jaroljmem Zeidlerem, opatem
Strahowským, gakožto wys. důst. knjžecjmi arcibiskup-
skými komissary, že se radil s Bohem, wšemohaucjm a
welemandrým ředitelem osudůw lidských, aby mu poznati
dal, co by slaužilo k oslawenj geho neyswětěgšjho gmé-
na, a k prospěšenstwj wysoce důstogné kapitoly; a že
mu dal Bůh wnuknutj, aby hodnost tato, kdyby gj měl
aučasten býti, pro weliké a těžké břjmě s nj spoge-
ných powinnostj, we swém giž nemladém wěku a pro
swé častěgšjm churawěnjm skljčené zdrawj, na sebe ne-
přjgmal. — Když ale šlochetnau pokorau se odřekl
hodnosti a důstogenstwj obětowaného, radil k tomu, aby
těžký auřad tento na giná hedra wložen byl.

Přistaupilo se tedy k nowému wolenj; — a tu wywe-
len byl p. t. pan kanownjk Wáclawjček; kterýž překwa-

*) Mílo by bylo redakcj dowěditi se, kdo geště po vlasti na-
šj roráto w tomto způsobu se držjwá.

Korutan, genž má býti muž wýborný. P. Šmidt, diece-
sán buděgowský zůstane dle žádosti a rady swého přj-
tele geště déle we Wjdni, kdež se k auřadu missionár-
skému se wšj pilnostj připravuge.

Baraža dal w gazyku diwochů, gimž Ewangelium
kázal, dvě knihy w Pařži wýtisknauti, poněwadž tisk
w Americce přjtiš drahý gest, a ukazowal takowé we
Wjdni. —

Máme za to, že tato zpráva i z toho ohledu se
dobře do našeho časopisu hodj, že Pan Baraža, genž
prwnj z rakauských zemj do Ameriky na missionárstwj
se odebral, spolu také, a sice kraginský Slowan gest.
Klademe pak toto wšecko zde, ne abychom toho mjněj byli,
aby kdo z vlastenců našich bez zvláštnjho k tomu od
Boha powolánj též chutě do Ameriky mezi diwochy se
pustil, gešto sami dokonalých pastýřů w milé vlasti po-
třebni gsme, nýbrž že srdcěně přegeme, aby takowými
přjklady prawý apoštolský duch a swatá nezištná hor-
liwost po spasenj dušj krwj Ježjše Krista wykaupených,
tak gak w českém duchowenstwu potěšitedlně se nachá-
zj, wždy wje a wje w auplném, netoliko w *horkém* ale i
gasném plápolu se rozněcowala.

Jan Krbec.

O rorátech a kancionálech. *)

Na kůru literátském k. wěnného města Jaroměře djlem byly,
djlem gsau tyto kancionály.

A) Kancionál na welikém folio na papjru regálnjm
psaný. Prwnj list s titulem gest wytržen. W kůzi bjlé
wázaný, kolem do kola mosazj okowán. Na desce ze-
wnitř gest, ted' giž málo čitedlný, zlatau literau do desky
tlačený nápis: „*Kanczyonal Czieský.*“ *Létha Panie*
M. D. LXVI.“ — Na té samé desce wnitř čerweným
inkaustem psáno: „*Emptus est Liber triginta Sexagenis*
parvis.“ „*Letha panie, Tisycyho, Pietistého, Šedesátého*
šestého. Tento kancyonál Czesky gest kaupen za czti-
hodného knieze Filipa, rodiče nowého Města Prahy, na

*) Zůstanau tyto zpráwy stogjejm čjslem; protož žádáme by
se welebnému duchowenstwu ljbilo wje nám gich zasjlati.
Tjm české literatuře poslaужj.

ten čas pana Diekana Miesta Jaromirze nad Labem, s powolenjm pana Jana Swiedika toho času primasa a giných radnych osob, gakožto pana Jana Howorky“ a t. d.

„Za sprawcůw pak na horze doteženého Letha a staršých panuw Literatů a toho Porzadku, pana Girzika Bakalarze, a pana Matauše kostelnyka a giných panůw bratrzy dole psanych Girzika rektora Lauryna Matyaše“ a t. d. — —

Na prwnjm listu welikau frakturau psáno: „Registrum neb prawidlo na Pisně kancyonalu tohoto, po němž každau Pjseň kterauby zpjwati chtěl snadně nagdeš.“

Mezi notami psáno. Začátečnj weliká pjsmena ozdobjně malowána, gakož celý krag listu. Takowá, gešitě dosti dobře zachowalá malba gest wždy na začátku pjsnj k zwláštujm slawnostem.

Tuze mnoho listů gest z kancionálu tohoto, bezpochyby od horliwého katoljka wytržených.

Když při zrušenj literatského bratrstwa, wšecko co literatům náleželo, a na kůru literatském bylo, gakož: kancionály wšecky, almary, stolice neb klekádka, i krucifix, pak luka u Gezbín (pod Zawadilkau), w licitacj weřegně prodány byly, také kancionál tento byl prodán, ale opět s ginými wěcmi od těch, kterj ge skaupili, literatskému kůru darowan, gakž dárece na prwnjm listu téhož kancionálu vlastnoručně zaznamenal w tato slowa:

„Na Cys. Král. odprodeg rozkázány kaupil dne 11. Unora Roku bězjejh 1786 Jan František Gelljnek Wlastenec a Měštěnin, ten čas přjsežnj rada Města a w králowstwj přjsežnj Práwnjk.“

B) Kancionál druhý, který někdy též na kůru literatském býwal, 1786 prodáný, gest dle titulu na desce psaného:

„*Gradal k weyročnjm Slawnostem, y na giné Swátky.*“ W 4tu psaný, asi 50 archů. Bez roku, titul bez pochyby wytržen.

Na prwnjm listu:

Zaczinagi se Kyryamina rozliczna k slawnostem a swátkům y o Apoštolech. A neyprwe Sammu.“ Prwnj pjsěň gest: „Hospodine všemohucy, nepřemožené mocy, swu pomocy nawštěw nás a smilug se nad námi“ a t. d.

Po kyriaminech:

„Zaczinagi se Sanctus rozlične na celý rok“ a t. d.
Tento kancionál zdá se býti staršj než pod Literau

A) popsany. Desky slepil knihař z pergaménu ze staršich knih. *)

C) Bez titulu Kancionál w Kwartu na přjč celý mezi notami psany. Na prwnjm listu mjsto Motta: „Ay pan andělský, Krystus z panny Marye dnešuj den narodil se nám“ a t. d. Na druhé straně Registerium dle ějsel pjsnj. Na listu A. pjsěň: „Gednjm hlasem tjnto časem, wšickni spolu zpjweyme, a celým srdcem Bohu chwálu wzdeyme“ a t. d.

(NB. W druhém též w Jaroměři se nacházegejm exemplári téhož kancionálu začjná tatěž pjsěň: „Wšickni spolu zpjweyme, a celým srdcem a t. d.“)

Wšech pjsnj gest 162. Mezi nimi mnoho latinských. Při některých gest bezpochyby autor i rok podepsán, k. p. při ějsle 5. J. S. M. — při ějsle 19. WD. 1578. Při ějsle 32. Jo. Crispus; — 57. Simon Philophrosinus Novodomensis; — 84. Jaco Regnart; — 87. Vinc. Rulle. 90. Trajanus 1572; — 91. I. A. H.; — 101. Daniel Sosstohizy Wing; — 159. S. V. B. D. a začjná se pjsěň s chronographem: GIŽ przlgDe brzY koneC žIWota Mého. 162. Sac. Ven. Boem. baziunus; a pjsěň: Tři krále znamenali a t. d. Zawjrá: Invitator. Resurrectionis quinque voc. ad Socios. —

D) Slawjček ragský, Folio. W Hradci král. u Tybelly r. 1719.

E) Napomenutj Literatské, kteřj dobře zpjwati neuměgj. Wydané z hlawnjho města Prahy, z kůru Teynského.

Připomenutj. Pro tyto kancionály a giné literatské věci zřjzena byla a gest starodáwnj schránka neb Almara we zdi bljže schodů na literatském kůru s tjnto w dřewě a z twrdého dřewa wykládaným nápisem:

„Leta Páně 1585. Tato schranka spůsobena gest s nákladem konventu Literatského za staršich toho času Pana Wáclawa Bystrickyho z Studnic G. M. C. Rychtaře, Wacława Prokupkowa, Jana Saudka, Jana Pešiny, zprawcůw téhož konventu, a za Pana Primatora toho času Mikuláše Chudka.“

Giné památky o kůru literatském se ted' nenalezagj w Jaroměři. Rorátuj adwentnj pjsně zpjwagj se w Jaroměři práwě tak, gako w Králowé Hradci.

*) Snad kdyby se rozlepily, našla by se se wzácnost podobná rukopisu Kralodworskému.

Wierzim, ze wierny krziestian prawie spasytedlnije vzitecznie a dostatecznie pod prwni zpuosobú pie krew buoži a gest gemu tak vžiteczna, spasytedlna a sladka, iako kniezi poswieczenemu a przigimagicze-v tuz krew bozi pod zpuosobú wina.

Wierzim, ze zpuosoby wina a chleba nicz neczinie milosti w dušy ale tu nam sú zuostaweny pro naši krziehkost a wiery odplaty.

Wierzim, ze przigimati pod obuogi zpuosobú chleba a wina lidu krziestianské-v nenie prziekazanie buožé, ale ze czierkwi swate gŕ poruczeno, iak ma lidu rozdawano byti.

Wierzim, ze chwaly plny obyczieg lidu prziegimanie pod gednú zpuosobú gŕ z wuole a skutku bozieho swateho pisma a z prziekazanie czierkwe swate a ma -za zakon drziano byti.

Wierzim, ze swatoswate przigimanie pod gednú zpuosobú gŕ vziteczne a dokonale w czierkwi swate hodnie przigimagiczim k spaseni wiecznemu.

Wierzim, ze rziezienie wšiech swatosti a gich platnost y vzitek gŕ w samé czierkwi obecnie krziestianske, genz gŕ Rzimska, kromie niezto swatosti wšecky y dane y przigate niez negsú platne k spasenij wiecznemu.

Wierzim, ze poslúchati otcze swateho papezie, nynie Pawla a potom gehu buduczego, podle vstanowenie krziestianského zriezenie gŕ z potrebnosti spasenie lidskeho.

Tatož gŕ wiera krziestianska, gez sme sie w czierkwi swate nauczili, w niezto vmrzeti sme hotowj y s pauem buohem živi byti.

Wšiak wždy toto wšieczko naše psanie otci swatemu dawame w oprawu a pochwalenie, co on przigima, my przigimame, co on hyzdi a tupi, my hyzdime a tupime.

Z rukopisu Wysoce důstog. a W. W. metropolitnj kapituly Pražské wěrně přepsal

Karel Winařický,
farář na Kowani.

R o r á t e.

W III. swazku t. časopisu roku minulého podali gsme obšjrnau zpráwu o *Rorátuj pobožnosti* w zpěwjch, kterauž dle swědectwj słowútného Balbjna, w nábožné Pra-

ze a po milé vlasti zavedl Arnošt, I. arcibiskup Pražský. Však co tato pobožnost wraucností předkůw našich se rozšjřila po celé vlasti, počala hynauti, opět rozbrognjky husitskými a cizenjm se Čechůw katolického náboženstwj; tak že giž Balbjn na rok 1664 wzhledem pobožnosti této narjká: Utinam, dum nova, nescio cujus gloriae cupiditate, consecramur, vetusta, tot saeculorum usu probata manifestaue in vulgus utilitate commendata, non negligere mus! — W Praze se držela tato pobožnost geště dluho po časech Balbjnowých, až s počátkem osmnáctého stoletj omdléwala, a mezi rokem 1780 — 1790 cele zanikla. Gediný Králowé Hradec zachowal tuto pobožnost od prwního zavedenj, a konal gi s tjm wětšj horliwostj, když nákladem J. H. Pospjšila, impressora, r. 1823. celý pořádek těchto zpěwů tiskem wyšel. Rozléhal se ale odtud nábožný zpěw staroslawného Roráte od dáwných let w kragině Králowé Hradecké, a odtad přes Kutnau Horu až w Prachaticjch, a na druhé straně přes Mladau Boleslaw až w Turnowě; ano i na Morawě w Blučině ljbezné tyto hymny byly zpjwány. *Genom sluchu Pražan nepotěšil po tu dobu welebný hláhol tento!* — A však minulého roku zavedena a konána byla opět tato *Arnoštowa rorátnj pobožnost* w kapli sw. Wogtěcha.

S gakau wděcnostj přigata byla od lidu nábožného, tjm dosti osvědčeno bud', že se lid scházal sem ze všech čtyř měst Pražských; nedělnjho casu i z dalekého Wyšehradu a okolj Pražského. Pozústává, aby tato pobožnost, kteráž po tolika letech na hradě Pražském obžiwla, i w giných kosteljch w Praze, i kromě Prahy měla přjstupu. S překážkami tu zápasiti nebude, nebo český národ k pobožnosti až posud gest welmi nakloněn; zwlášť, když se mu oznámj, že to, co se obnowuge, drahé a wzácné dědictwj gest po nábožných předcjch.

Deyž Bůh, aby tato staroslawná Rorátnj pobožnost po celém králowstwj Českém horliwých nacházela podporowatelůw! — A dey k tomu Hospodiu swé mocné požehnánj!

Pešina.

*) Prodává se toto Roráte. we folio, s nápěwy za 2 zl., na pěkněgým papjru za 2 zl. 24 kr.; bez nápěwů za 15 kr. na stjžbě.

Dědictwý Swatého Jana Nepomuckého

*dále na wědomj dáwá, že následugjcj spisy nowě
wydalo, a sice:*

I. Roráte, zpěwy adwentnj, z času Karla IV., od Arnošta z Pardubic u Malowců, prwnjho Arcibikupa Pražského w králowském chrámu Páně sw. Wjta zawedené.

Gsau to pjsně a nápěwy přes 500 let staré, protož přewzácná památka nábožných předků našich, o kterých se směle řjci může, že co do zpěwu, cjrkew katolickú nad toto Roráte nic wznešeněgšjho a pohnutliwěgšjho nemá. Prawdu tuto čístau nám kragowé češtj, od Turnowa přes Králowé Hradec, nyněgšj hlawnj sjdlo goho, až po Prachatice k Buděgowicům oswědčugj. Každý den w témdni má swé Roráte, a štědrý wečer swé Officium, kde se do 30 až 40 wětšjm djlem gen krátkých pjsuj w gedné hodině wyzpjwá. An se tyto pjsně po celý adwent každodenně, od 6. do 7. hodiny rannj, w kapli sw. Wogtěcha, před chrámem Páně sw. Wjta, pak u sw. Petra na Poříčj zpjwaly: lze bylo o prawdě zde řečené se přeswědčiti. Prodává se knjzka tato, 188 stránek silná, tuho wázaná za 12 kr. na stř. — W stawu gsme na každé požádánj proti honoráru poslaužití, s wysazeným k tomu Generalbassem.

II. O přjsaze. Od Vincencia Zahradnjka faráře Křešického. K tisku dohotoweno od Jana V. Jiršjka, faráře Minického.

To gest poslednj spis z péra Zahradnjkowa, w kterého přepracowanj tento učený, skumný a horliwý duchownj správce rychlau smrtj překwapen byl. Gestí tato, giž sama w sobě wzácná památka, tjm geště wzácněgšj, protože w českém gazyku o přjsaze dosawde žádného obšjrněgšjho spisu nenj; kdež i potřeba káže, by w této předúležitě wěci weškeren lid dokonale ponaučen byl. — Nadjti se lze gest, že welebné duchowenstwo, slawnj magistratuálnj, wrechnostenštj a hospodárštj aukadowé, ano wšickni rychtářowé obcej tauto neywšj potřebnau knjzkau se zaopatřj; a hleděti budau, by, co možná, w každém přjbytku, při každé rodině se

Roráte.

Redakcj dala přátelům wznešené pobožnosti této louského roku wěděti, že na slowo wzatý prwnj warhanjk při králofském chrámu Páně na hradě Pražském, Robert Führer, weřegný učitel hránj na warhany, k zpěwům rorátňjm generaluj bas sepsati chce, a že u redakcj dostati ho bude. — Slawný tento hudebnj spisowatel učinil wjce, než připowěděl, a wysadil wšecky zpěwy pro obě ruce tak, že každý školnj učitel a hudbu kostelnj wedaucj, gen se posaditi a se wšjsnadnostj wšecky ty zpěwy wyhrati může. Nežádá za opis wjce, než pro zcela dokonalé warhanjky „za nápěw s podloženým textem, s generalujm basem w cifrách wysazeným 1 zl. 48 kr. na stř. a za nápěw pro w generalujm basu méně wycwičené s podloženým textem, a aupluš wysazeným průwodem, 2 zl. 30 kr. na stř., kterým chudšj učence podporuge. Tato šlechtnost by ode wšech školnjch učitelů uznána býti měla. — Giž nynj usnadněno gest, by se *Karlo Arnoštské Roráte*, o kterém gsme w Časopisu giž mnoho položili, po weškeré vlasti zawedlo, a oneu duch zbožný, který Karlůw wěk wyznamenal, a bohužel! u nás tak silně ochabnul, k spáse našj zase rozujcen byl. Text a nápěwy stogj tedy wšeho bud' 1 zl. 48 kr. bud' 2 zl. 30 kr. na stř.; pro obecny lid bez nápěwu pak za 12 kr. na stř.

Pallasowo kázanj.

W roce 1830 wydal ústaw Pražský k podporowánj chudých *čtrnáctero kázanj na slawnost Swato-Nepomuckau* od *Františka Pallasa de Laura* býwalého kapitolnjho děkana u sw. Wjta sespaných a w králofském kostele držaných, a dedikowal ge Gegj Majest. cjsařowně a královně, Karolině Augustě. Wydánj stalo se silné, a mnoho se wýtisků po 1 zl. 30 kr. na stř. wyprodalo. Předce ale geště walný počet pozůstal, kterýby ředitelstwo ústawu pro chudé, k podporowánj gich w bljžjcej se zimě, rádo zpeněžilo. By k přjspěwku takowému snadněgi přišlo, prodává nynj wýtisk takowý, 292 stránek silný, na bjlem papjře, čistě tištěny a sešitý, „když se redakcj Swatojanskau obstará, za 20 kr. : když ale knihkupectwjm požádowán bude, za 25 kr. na stř.

Rorate.

Kýž aspoň po celých Čechách rozeznjwá se hlas můg, a nalezá wolného ucha, a ochotné wúle, by — k čemu gsem po dvě léta zwal, powzbuzowal a žádal, w čemu gsem příkladem předešel, o wěc se staral, a pohodlnau učinil, by se každý chrám Páně tjm zaopatřiti mohl, — totiž, aby *Karlo-Arnoštské Rorate* zase po Čechách zawedeno bylo. — Wěřiz mi každý, že nej rozkošněgšj zpěwuj pobožnosti nad to Rorate, a že gak gi nábožný lid gen gednau zaslechne, gi sobě hned tak na neywýš obljhj, že se nebude moci času roratnjho dočkati. Gestli gednák wzácnost tak wznešené starobylosti, a wděčnost ku drahému králi, přeslawné, nesmrtelné paměti Karlowi IV. k opětnému zawedenj zwe: z druhé strany i wýbornost té pobožnosti, která co do zpěwu od žádné giné přewýšena nebywá, a kterau duchownj zpráwce ke wzbuzenj a wzdělánj náboženského citu swých duchownjch oweček welespasitelně aučinkuge, neméně k tomu zawazuge. Rukogmě stogj nám na slowo wzatj hudebnj skladatelowé wěhlasnj: Witásek, Tomášek, Weber, a Führer, „že gsau to nápěwy pjsnj vysokého ducha, hlubokého citu, ohně a moci, které dogemuostj swau duši náhožnau zcela opogugj, a w duši newylučitelně se usazugj.“

Pracj pana Führera, přednjho warhanjka při arcibiskupském chrámu Páně sw. Wjta, a učitele na warhany při ústawu přátel ku wzdělánj kostelnj hudby, dostalo se uám wysazenj generálnjm basem, tak snadného, že i sprostý warhanjk celé to Rorate se wšj snadnostj a lehkostj přehrage. Dává ge školnjm pomocnjkům, učencům swým, opisowati, aby byla gim „honorárem“ podpora něgaká w gich hudebnjch studijch.

Cena této sadby, s podloženým textem, gest 2 zl. 30kr. stě.
S generálnjm basem w cifrách 1 48 —

Wydánj Pospjšilowo s nápěwem, folio, 164 st. 2 „ —

Gednotliwé wýtisky bez nápěwu, s poučenjm gak se prowozowati má, 12 kr. stě.

Žádáme o brzke přihlášenj se o ně, u

Redaktora

a ředitele Dědictwj Swatojanského.

R o r á t e.

Těchto přecutěšených, právě rozkošných písni adventních, — gichž sebránj a zavedenj w hlawnjm chrámu Páně sw. Wjta w Praze **Karlu IV.** a geho prwnjmu arcibiskupowi Arnoštowi připisujeme, — wyslo právě 4té wydánj; a gest u redaktora theol. Časopisu, a u kostelnjku zámeckých po 10 kr.; w knihkupectwjej ale po 12 kr. w stř. k dostánj. — Zdaž to nepohne myslj člověka, zpjwati zpěwy takowé, kterými giž před 500 a 600 lety předkowé našj nábožně se bawjwali, a wřelau wraucnost swau k neyswětěgšj Rodičce Božj rozujcenau dušj swau oswědčowali. — *Na hradě Pražském se tyto zpěwy každj rok w kupli sw. Wáclawa o 6té rannj prospěwuj.* — Wydánj těchto cjrkewnjch zpěwů gest ale gen otisk onoho **Rorate**, kteréž se w biskupském chrámu Páně Králowé-Hradeckém po 500 let nepřetrženě zpjwá.

Gestli by ale w přjštjm pátém wydánj i ony wystějdané zpěwy se žádali, kteréž mnohá města pro sebe zvlášť zpjwagj: text se nám zdeliti, a počet pak odběratelů z oných měst nám oznámenj, tak četnj býti by musil: aby gim učiněná wyššj wýloha tisku úplně se zaprawiti dala.

P o p u l á r n j d o ě m a t i k a.

Pod tjmto názem wydalo *Dědictwj Swatojanské* spis, kterýž tolik do sebe má wýbornosti, že giž o něm po Čechách i po Morawě geden gde hlas, že nemáme w obzoru theologickém w gazyku českém spisu, genžby tolik dokonalosti do sebe měl a tak nad ujru prospjwal, gako kniha tato. Držjme za to, že gest giž k chwále dosti, když gen podotkneme, že pérem slowútného spisowatele našeho, minického faráře *J. V. Jirsjka* psán gest. — A w skutku neuj národa, by měl doěmatiku, a to půwodnj, pro neysprostěgšj lid, kteréž celé náboženstwj w řeči neyplynněgšj a neysrozumitelněgšj obsahuje; a proto, že při každém článku wjry spolu i mrawné naučenj z něho wplywagjej stogj: to činj knihu tu nade wšj cenu wzácnau a dwognásob spasitelnau. Kdyby gj nebylo *Dědictwj Swatojanské* wydalo, stála by w knihkupectwjej za 2 zl. neyméně 1 zl. 30 kr. na stř.; ale wydaná tjmto spasitelným ústawem, 636 stránek obsahujej a wázaná, gen po 45 kr. se prodáwá. Na knihu tu zvlášť *wrchnosti* pozornj činjme, kteréž ten chwalitebnj držj obyčeg, gak žákj w školách, tak i hodné sausedy w dědinách prospěšnjmi knihami podělowati. Polowice wydánj, totiž 1500 wýtisků, gest giž rozebráno.

bratřj swých. Ale tu nowé radostné překwapenj stalo se Gemu na dowršenj radowanek připrawených, neb poctili pohostinského stolu geho, welewzácnyj ponawstjwjenjm swým, i *wysoce urozený sarnj pan Patron s wysoce urozenau hrabčej choťj swau*; a připjgelo se *Wysoce Důstognému* na zdrawj, zdar a blaho při *podánj nákladné stříbrné čjše* od duchowenstwa Geho střídnictwj w druhau památnej oběť Gemu wěnowané. — Plesem srdečnyj, přánjm upřjmným a žehnánjm mnohým skončil se den tento řjdké slawnosti, kterauž Duchownj Otcowé střídnictwj tohoto na čest swému přednostowi a samým sobě na chwalnau památku způsobili.

R o r á t e.

Giž se nám počěstilo, k dáwné přjpowědi dostáti. Přjpowj dali gsme, k odkaupenj powzbuzowali a žádali gsme welectihodné Duchowenstwo o rozšjřenj přeutěšené *Karlo-Arnoštské Rorátnej* pobožnosti, **gak gi nám Králohradecký biskupský chrám Páně** proti wšj záhubě šťastně zachowal, s tau přjpowědj, že se o *Generálnej* *bas* k nj postaráme. Náklad ale postavil se proti nám tak weliký, že nelze bylo při wšem násilj k slowu našemu dostáti. Tu gsme nagednau giž bljzko před letošnjm adwentem, potěšeni byli nakladatelem, kterýž wše w sobě spoguge, by wěc wyborně byla wywedena a welectihodnému obecenstwu k wděku bylo poslauženo.

Přjloha, gak w zadu následuge, w tom auplně poučuge.

Z mnohých stran žádani, bychom na wědomj dali, gak se tato od nás před *sedmi* léty zde opět zawedená slawnost w arcibiskupském chrámu Páně Pražském wede, popsánjm tuto slaužjme.

W kapli Swato-Wáclawské, na oltáři hrobu sw. Patrona našeho, gest nákladně wzdělaný oltář *Zwěstowanj* Neyblahoslawenějšj Panny Marie, a oltář a kaple mimo swětla nábožného lidu 36 swjcemj a 45 lampami se ozdobuge. We třech stolicjch řjdy zpěw na 30 w zpěwu zběhlých ochotnjků, mezi kterýmiž některj z neyprwnějšjch w městě. Giž o 4té rannj oswětlený přjchod před chrámem Páně ukazuje, že se w něm slawné pobožnosti chystagj a držj.

Rorate toto w I. neděli Adwentnj giž o půl šesté rannj hodině otwjrá a w IV. neděli zawjrá slawně mšj sw. sám *Neydůstognějšj Knjže Pán Arcibiskup*; kterýž si w této pobožnosti welmi libuge, a gi *swau pobožnostj* zwýšuge, an po celau hodinu s horliwým lidem spolu zpjwá, a tjm duchownj radost weškerých dowršuge.

První kanovnícká mše sv. drží se denně již o $\frac{3}{4}$ na štáu při zpěvu obyčejném adventním bez varhan, s klekáním a s zvláštními modlitbami k Rodičce Boží, a požehnáním Neysvětějšho w *ciborium*. Po této úvodní pobožnosti wyjde o půl šesté druhá kanovnícká mše sv. a tu se počne zpěv našeho *Rorate* s prováděním varhan, a trvá až do sedmé hodiny; při kterémž o hodině šesté zase kanovnícká třetí, a o půl sedmé čtvrtá mše sv. konána bývá. Gak se o *sedmé* zpěvem „*Eyhle Hospodin přigde*“ *Rorate* toto skončilo, vychází hned weškerá *metropolitní kapitola* k welkému oltáři, bytě každý den od giného z w. d. pánů kanovníků slaužené figurální mši sv. přítomná byla; kteráž pobožnost zase s latinským „*Ecce Dominus veniet*“ se končí.

Úvodní *figurální Rorate* w I. neděli adventní, drží pod *insulau pontifikaliter* wysoce důstojný pan probošt, poslední pak, na štědrý večer, zase wysoce důstojný kapitolní pan děkan, při kterýchž celá kapitola pod insulami přítomná gest. — Při těchto slavných službách Božích gest weškerý chrám Páně slavně osvětlen, tak gak i celá horní chodba 68 rubinovými lampami osvětlena bývá; pohled na toto oswícenj gest půwabný a krásný, duši to mocně pohybe, pozdwihe, a myslí člověka opravdu do stanů nebeských powznášj.

Schůzka se sem i z těch neyzažšjch djlů Prahy, ba i z okolj města stává, a žádná powětrnost nemůže horliwosti zdržeti, by se denně četným shromážděním negewila.

Po šest let gest tato pobožnost také w naprotějšim konci města we farním chrámu Páně u sw. Petra slavně zawedena; a game té naděge, gak na wenku, blže Prahy, sobě *Winař* letos tuto přeutčšenau pobožnost wzdělal: že tak od roku k roku, dál a dál zawedena bude, a ten žchuaný čas přigde, kdež w Čechách nebude farnjho chrámu Páně, w němž by se *Karla IV.* neysslawnějšj paměti, a *Arnošta* prvního arcibiskupa *přeutčšené Rorate* nedrželo.

P o w ý š e n j.

Aumrím wysoce důstojného pana *Frauliška Dřewěného*, 14. března l. r. wywolen byl 17. řjgna na toto uprázdněné mjsto *za kanowenjka starožitné kapitoly Wyšehradské*, welctihodný pan *Woglěch Ruffer*, dosawádúj vikarista, proboštský ceremonář a katecheta při této wysoce důstojné kapitole, spolu-*aud* IIIé třjdy *Dědictwj Swatojanského*, a w důstojnost tuto 5. listopadu slavně byl installowán.

Roráte,

neboli

radostné zpěwy adwentnj s nápěwy
pro celý týden a štědrý večer.

Zawedené za času

*Cjsaře a Krále Karla IV., přeslawné paměti;
a Arnošta, prwnjho Arcibiskupa Pražského,*
w Metropolitnjm chrámu Páně sw. Wjta.

Opatřeny nynj doprowázenjm warhan od

Jana Nep. Škraupa,*kapelnjho místra při též hlawnjm chrámu Páně.*

Red duo praecipue in Dei Matris honorem inventa laudantur, quae Bohemia probavit, hodieque usurpat, duo inquam, Rorate et Salve. Rorate peragi solet frequentissimo populo ante lucem ad Ecclesias affluente, et de Beata Maria audiente, et sub eo oppositas veteraque Cantiones modulante. — Id Sacrum invenit, et in patriam induxit — Arnestus.

Redakcj »Časopisu pro katolické duchowenstwo« gála se giž před osmi lety *welctihodné duchowenstwo a wáženě učitelstwo* wybjdnauti, by *Roráte*, gak se w Hradci Králowé od 500 let zpjwá, a kteréž dle wěhlasného Balbjna Karlowi IV. a geho prwnjmu arcibiskupowi Arnoštowi z Pardubic co děkowati máme, we swých chrámech Páně zawedli. — Žigeme w časech takowých, kdež se každý pozůstatek literatury slawných předků našjch náležitě cenj, wysoce wáží a tiskem rozšiřuge; čjmž se zase horliwost k literatuře, láska k vlasti a cit náboženský wzdělawá. Gméno Karla IV. okauzluže mysl vlastenců, a každý dychtj a snažj se, čjmby a gakby uctiwost a wděčnost swau k němu gewil; a tu si wšjmá a wáží všeho, což z geho péče, lásky a horliwosti pocházej a čeho se nám od něg dostalo. Gsau-li tedy zpěwy tyto Rorátnj w Metropolitnjm chrám Páně Pražský zbožnostj geho zawedeny: musili

tedy giž we vlasti známy býti, když Karel vládnauti počal; ginák by s to byl nebywal gich zawesti. Wèk gegich tedy na 600 let počtati můžeme; a máme záwazků dosti, bychom si tohoto swatého dědictwj negenom wázili, ale i ge zawedli, ge použili, geho rozšjřowali, a tak se tehdegšjch nábožných a horliwých předků našjch slušnými potomky proukázali. —

Náboženské různěj we vlasti naši w časech minulých stoletj, pak wyzdwiženj wšech literátských kúrů před 60—70 léty způsobilo, že wznešená tato pobožnost w hlawnjm městě Pražském a w okolj geho řjkage zcela umkla, a — až gen na některé krage, — zcela zanikla.

W tomto žalostném uspánj odwázil se Králowéhradecký měšfan a knihlačitel, Jan Hostiwit Pospjsil, muž to mnohonásobných a wýtečných zásluh, w roce 1823 odwáženým nákladem, zpěwy tyto s notami, po kolika stech letech tiskem poneyprw wydati; což wymohlo, že rozkošné zpěwy tyto, kdež giž pozůstávaly, tjm bedliwěgi se udržely, a kdež gich nestávalo tjm snadněgi zawedeny byly. Neb rorátnj pobožnost po celé katolické cjrkwí wraucjch milownjků nalezá. — Ale bohužel! že gen notami k zpěwu a ne i spolu průwodem na warhany opatřeny byly; což mocnému rozšjřenj překážkau bylo a gest.

Když w roce 1837 wysoce důstognau, wždy wěrnau kapitulau Pražskau powoleno bylo, přeutěšenau pobožnost tuto při hlawnjm chrámu Páně sw. Wjta zawesti, a weškeré nábožné obecenstwo po Praze malým přjručnjm wydánjm k nj nakloniti: počaly se rozkošné zpěwy tyto opět zase w Karlowém přewznešeném chrámu Páně rozléhati. Rok na to w chrámu Páně sw. Petra na Pořiči, pak i we Winaři, bljže Prahy, zawedeny byly. Od wenkowanů byla ale hlasná žádost opakowána, by k těmto přeljbezným zpěwům *i not wyprawázenj s warhanami* se dostalo, a tak se horliwým školnjm učitelům a kostelnj hudby ředitelům usnadnilo, na každém mjstě moci ge zawesti, a toho potěšenj zažjti, slyseti zpěw, gaký wywodili slawnj předkové našj před 500 — 600 lety; slyseti ty hláholy gich rozpla-

meněné wraucnosti; slyšeti to rozljhánj se hlasů nábožných po chrámech Páně, gak před dáwnými wěky!

Čtenářům »Časopisu pro katolické duchowenstwo« gest wědomo, gak nžepsaný redaktor w těchto letech mnoho se o to snažil, aby se wydánj zpěwů těchto wysazenjm Generalnjho basu metropolitnjm kapelmistrem Robertem Führerem s warhanami způsobilo: ale welmi nepřjzniwé přjpadnosti, pak i potřeba wýloh na 1000 zl. zdržowaly wydánj toto při wšj snaze horliwého nákladnjka, pana *Jana Hofmanna*, wydawatele hudebnjch složenj w Praze, w Jesuitské ulici, w tak zwaném Čerweném Domě, — až předce k letošnjmu Adwentu práce tato nesnadná, nowým kapelmistrem, Janem Nepom. Škraupem dokončena byla, a od tohoto času we wšech kněhkupectwjch za 2 zl. 30 kr. na stř. k dostánj gest. Gestif to kniha we folio, 163 listů silná, welečistým stereotypným pjsmem na cinkowých tabuljch, na gasném bjlem papjře welice au-prawně uštěna. Zpěwy gsau rozděleny pro každý den na celý týden a pro štědrý wečer, a počjtá se gich wesměs wšech 370. — Kdo si knihu tuto sešitau wázati dá, radil bych, aby pro trwanliwost, knihaři nařjdl, by gi skrze kljhowau wodu protáhl. — Když přeutěšená pobožnost tato, gak nám to *Motto* Generálnjho bassu swědčj, z Prahy, z Karlowého Chrámu Páně swatého Wjta pocházj, mnozj dowěditi se žádostiwi budau, gak se nynj po opět uwendenj w témž samém chrámu Páně koná.

Předkem podotknuto býti musj, že w Metropolitnjm chrámu Páně zawedeno gest: že po celý Adwent každého dne o hodině sedmé po pořádku od gednoho z w. d. panů kanownjků u welkého oltáře zpjwaná mše swatá držena býwá, při kteréž weškerá w. d. kapitola přjtomna gest. Na prwnj neděli Adventnj ale, kdež se Rorátnj pobožnost začjná, držj tu mši sw. pontifikaliter pod infulj w. d. pan probošt, u přjtomnosti wšech infulowaných panů kanownjků. Tak se také na štědrý wečer Roráte skončuge, kdež Pontifialnj mši swatau d. kapitolnj pan děkan slauzj. Přeutěšené pohljdnutj, když při těchto dwau

Pontifikálnjch, pak na štědrý večer do půlnoci při Gitřnj celý kostel bohatě oswjcen a w chodbě pod klenutjm 68 karminových lamp hořj. Toto pohlednutj každým pohne a k wraucj pobožnosti ho roznjtj; welebnost katolického ritu ukazuge.

Pro tuto kanownickau mši swatau musj se s zpěwným Roráte w kapli sw. Wáclawa následugjcj pořádek zachowáwati.

O hodině páté, gak se rannj klekánj zazwonj, přistaupj prwnj kanownjk s mšj sw. k oltáři hrobu sw. Wáclawa; při kteréž lid bez warhan pjsně Adventnj zpjwá; pak po wymodleném klekánj s ciborium sw. požebnánj obdržj. — O půl šesté přistaupj zde k mši swaté druhý kanownjk. A tu se rorátnj zpěwy s Generálnjm bassem warhan počnau, a sice, — proto že zde vzdělaných zpěwců množstwj, wšecky Antifony, Introit, Kyrye, Chwály, Alleluja, Prosy bez warhan, wše choraliter: ostatnj ale wšecky pjsně zpjwagj se s wyprawázcnjm warhan od weškerého lidu. (Na wenek radjme, by se tyto chorály naskrze warhanami prowázely). — Gradually pro obmezenost času wynecháwáme. O hodině šesté přistaupj třetj w. d. kanownjk s mšj sw. k hrobu sw. Wáclawa, a o půl sedmé d. arcibiskupský pan tagemnj, tak že se tu w těchto dwau hodinách čtyry mše sw. po sobě konagj. — Zpěwy se ale skončugj s »Zdrawas buď Panno Maria, ó Králowno,« a s »Eyhle Hospodin přigde«; což práwě docházj do hodiny sedmé, tak že, gak se w kapli sw. Wáclawa rorátnj zpěwy skončugj: u welkého oltáře kanonická figurálnj mše sw. počjná; a tak splýwá gedna pobožnost do druhé. Taktě trwá pobožnost tato úplně půl třetj hodiny, při kteréž čtyřj w. d. kanownjci po sobě Bohu slauzj.

Co ale této našj pobožnosti w kapli sw. Wáclawa ozdobau gest neyvyššj a korunau, a z celého města sem wede lid přehogný, že *Knjžecj Milost, Neydústogněgšj wysoce urozený Knjže Pan arcibiskup, Metropolita Pražský a Primas králowstwuj Českého*, na prwnj a na poslednj neděli Adventnj giz o šesté hodině mši swatau zde slawně slauzj, kdež celá kaple, i po řjmsách w neybohatšjm oswětlenj

stogj. Tak tedy nám zde Neydústognějšj Arcipastýř náš, druhý *Arnošt*, přeutěšenau Marianskau pobožnost našj slawně otwjrá a poswěcuge, a pak s námi zpjwá; a když my s patryarchy swatými a proroky Božjmi wraucně woláme: »Rosu deyte nebesa s hůry a oblakowé dštěte Sprawedliwého«, tu On podzwihuge poswátnau prawici swau, a kropj poswěcenau wodau shromážděný zde lid, w duchu Swém se modle: Skropiž wás Hospodin Bůh nebeský na přjmluwu od wás tak slawně zwelebené neyblahoslawenějšj Rodičky Božj, rosau požehnánj swého, odplaty swé a oslawenj wasého s nebes swých, we gménu Otce, i Syna i Duchu Swatého. Amen.

Protože ale w mnohých mjstech se udá, že se pobožnost tato, gak gi hlawnj kniha generalnjho bassu wykazuge, po celé 2 hodiny držet nemůž, tehdy bychom radili, dle toho ponaučenj si to řjditi, gaké gsme k malým rorátnjm knjžkám, kteréž bez nápěwu gsau, připogili, by se každý den s Antifonau a Introitem začalo: s Patreni, s Zdrawas buď Panno Maria, ó Králowno, a Eyhle Hospodin přigde — skončilo: ale co do zpěwů, prwnj týden se zpjwalo od prwnj pjsně až do Graduálu: a druhý týden, — po Antifoně a Introitu od Alleluja až vše ke konci; kdež mše swatá tak počniž, by se spolu s »Eyhle Hospodin přigde,« skončila.

Kdož pobožnost milugeš, w zpěwech cjrkwenjch sobě oblibugeš, památky wzácné slawných předků našjch šetřjš, k slawnému králi Karlowi IV., nesmrtelné paměti, wděčnost w srdci nosjš, a z rostaucj sláwy vlasti se tějšš: do tebe se důwěřugi, že gak odkaupenjm vlastnjm, tak i zjskánjm dalšjch odběratelů wydawateli přeweliký náklad tento zaprawiti pomůž. — K tomu obzwláštně *welctihodné duchowenstwo a wážene učitelstwo* těmito řádky slušně pozwáno a snažně wyzwáno budiž; — an se tyto zpěwy nad to geště i k ostatnjm Mariánským wyročnjm swátkům a ku konánj domácj pobožnosti užjwati dagj.

Že se w tomto tak zwaném gencráljnjm bassu doko-

nalá práce podává, důvěřiti může každý, když sepsán gest od věhlasného kapelnjho mistra metropolitnjho chrámu Páně Pražského pana *Jana Nepomuka Skraupa*, z giných hlanwjch komposicj hudebnjch na slowo wzatého.

Gsautě ale také tyto wzácné zpěwy i bez všech nápěwů w tuhé obálce u nahoře zmjñeného wydawatele, po 10 kr. k dostánj.

Což nás desetiletou snahu stálo, budiž tjm uznale odplaceno, by celé toto wydánj w brzku rozebráno bylo! —

Žiwoty Swatých.

Předkem *Spoluaudům Dědictwj Swatojanského*, pak weškerému nábožnému obecnstwu k wědomosti dáwáme, we gměnu wysoce důstogné arcibiskupské konsistoře, že *Dědictwj Swatojanské* prwnj čtwtletj *Žiwotů Swatých* právě tiskem wydalo.

Gest to pilná, uwážená, horliwá práce neunaweného důstogného pána, pana *Huğona Jana Karljka*, podpřewora starozitné wýwodské kanonie Přémonstrátů w Teplé, professora cjrkewnj historie při domácjch študijch a spolu- auda národnjho Muscum, kterýž tuto obrowskau práci nezistně na se wzal, z těch neygistěgšjch pramenů a neyznamenitěgšjch spisů, gakých gen w tom ohledu cjrkew katolická chowá, kritickým usudkem pro *Dědictwj Swatojanské* wywáziti, sestawiti a wzděláwati, by nábožná duše wřelého katolického křesťana na každý den roku, mnohým dnem i wjce než gedno zrcadlo křesťanské sprawedlnosti a dokonalosti před sebau měla, kterýmž by poučena a powzbuzena dle swých zwláštñjch přjpadnostj, žiwot swůg dle přjkladu Swatých a Swětíc Božjch srownáwala a tak gako rukau gich wedena w křesťanské dokonalosti rostla a tjm gistotu spasenj swého si wygednáwala a pougíštowala.

W gakém duchu pan spisowatel w djle swém pokračowal, sezney cūhodné čtenářstwo z geho předmluwy,